

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ:
. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ: ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ Ν.
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής για τον Πολιτισμό και την Ανάπτυξη, Χαβιέρ Περές ντε Κουέγιαρ, σε δήλωση του έθεσε τις βασικές κατευθύνσεις του έργου της επιτροπής ως εξής:

α) Πρέπει να διευρύνουμε την έννοια της ανάπτυξης, γιατί χωρίς το ανθρώπινο ή το πολιτιστικό πλαίσιο είναι οικονομική ανάπτυξη χωρίς ψυχή.

β) Πολιτισμός και Ανάπτυξη πρέπει να θεωρηθούν ως τρόπος συνύπαρξης... Ο πολιτισμός είναι μάλλον ο στόχος και ο σκοπός της ανάπτυξης, όταν αυτή θεωρηθεί ως το επίτευγμα της ανθρώπινης ύπαρξης. Η αντίθετη άποψη, η αμιγώς υλιστική, συνίσταται, όπως έλεχθη χαρακτηριστικά, στο «να προσθέσουμε μια κουταλιά πολιτισμό στην ανάπτυξη και ν' ανακατέψουμε το μείγμα.

γ) Παρόλο που ο πολιτισμός συμβάλλει στην ανάπτυξη δεν μπορεί να θεωρηθεί απλό μέσο για την επίτευξή της. Ο ίδιος ο πολιτισμός μπορεί να είναι επιθυμητός στόχος, αφού δίνει νόημα στην ύπαρξή μας. Αυτός ο διπλός ρόλος του πολιτισμού δεν αφορά μόνον την οικονομική ανάπτυξη αλλά και άλλους αντικειμενικούς στόχους, όπως την προστασία του περιβάλλοντος, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ή την δημιουργία δημοκρατικών θεσμών σε μια κοινωνία

Τρόποι σύνδεσης πολιτισμού-ανάπτυξης

Ο καθηγητής Οικονομίας και Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ, Amartya Sen, θεωρεί ότι η έννοια του πολιτισμού συνδέεται με την έννοια της ανάπτυξης με τρεις αρκετά διαφορετικούς, αν και αλληλένδετους ρόλους.

- α) Συστατικός ρόλος:** Η ανάπτυξη με την ευρύτερη έννοια συμπεριλαμβάνει την πολιτισμική ανάπτυξη. Η πολιτισμική ανάπτυξη είναι βασικό και αναπόσπαστο τμήμα της ανάπτυξης γενικότερα. Αν δε δώσουμε στα άτομα την ευκαιρία να κατανοήσουν και να καλλιεργήσουν τη δημιουργικότητά τους, τότε αυτό από μόνο του αποτελεί εμπόδιο στην ανάπτυξη (και όχι μόνο επειδή μπορεί να βλάψει την οικονομική αύξηση ή κάποιους άλλους συγκεκριμένους στόχους). Επομένως, η στοιχειώδης παιδεία είναι σημαντική όχι μόνο γιατί συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη, αλλά και γιατί αποτελεί ουσιώδες τμήμα της πολιτισμικής ανάπτυξης.
- β) Αξιολογικός ρόλος:** Τα πράγματα που θεωρούμε αξιόλογα επηρεάζονται τελικά από τον πολιτισμό μας. Τίποτε δεν μπορεί να δικαιολογήσει την οικονομική ανάπτυξη ή οποιοδήποτε ανάλογο στόχο έξω από τον πολιτισμό, και αυτά που εκτιμούμε αντανakλούν το επίπεδο του πολιτισμού μας. Ακόμα και αν διάφορες κοινωνίες συμμερίζονται τις ίδιες θεμελιώδεις αξίες (όπως η μακροβιότητα, η ευτυχία, η υγεία), αυτό δε σημαίνει ότι αυτές οι αξίες υφίστανται ανεξάρτητα από τον πολιτισμό, αλλά δηλώνει απλώς τη σύγκλιση που υπάρχει στις διάφορες κοινωνίες όσον αφορά ορισμένες θεμελιώδεις αξίες.
- γ) Οργανικός ρόλος:** Όποιοι κι αν είναι οι στόχοι μας, η επιδίωξή τους καθορίζεται, μέχρι ενός σημείου, από τη φύση του πολιτισμού μας και την ηθική μας. Δεν πρέπει να αγνοούμε το γεγονός ότι οι πολιτισμικές παράμετροι παίζουν, μεταξύ άλλων, σημαντικό βοηθητικό ρόλο (παρόλο που δεν πρέπει να τις περιορίσουμε σ' αυτή την έννοια) για την επίτευξη τόσο της οικονομικής ανάπτυξης όσο και άλλων στόχων, όπως είναι η βελτίωση της ποιότητας της ζωής. Καίριο στοιχείο του πολιτισμού είναι η ελευθερία και ειδικότερα η ελευθερία να αποφασίζουμε ποια πράγματα μας ενδιαφέρουν και τι είδους ζωή θέλουμε να ακολουθήσουμε. Και οι τρεις ρόλοι του πολιτισμού συνδέονται τελικά, με αυτή την αρχή της ελευθερίας.

Ορισμός Βιώσιμης Ανάπτυξης

Στη σύγχρονη εποχή η έννοια της οικονομικής ανάπτυξης συνδέεται με την “Βιώσιμη Ανάπτυξη”, δηλαδή την άμεση ανάγκη να ελεγχθούν και ν’αντιμετωπισθούν τα περιβαλλοντικά προβλήματα που προκύπτουν από την άλογη χρήση των μηχανών, τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών και αποβλήτων της βαριάς βιομηχανίας. Η λεγόμενη διαχείριση του περιβάλλοντος, κατά την γνώμη ειδικών, για ν’αποφευχθεί η οικολογική καταστροφή, δεν μπορεί να συνεχιστεί μόνον στην τεχνολογία - που σε μεγάλο βαθμό την προκάλεσε - αλλά στην ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης - μέσω της προσαρμογής του εκπαιδευτικού συστήματος - και των ιδιωτικών οργανώσεων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος (Πράσινοι Οικολόγοι) αλλά και στην εκμετάλλευση της σοφίας που αιώνες συσσώρευσε η ανθρωπότητα και είναι διεσπαρμένη σε όλους τους λαούς αναπτυγμένους και πρωτόγονους

Ένας από τους μεγαλύτερους κινδύνους για το μέλλον του πλανήτη μας είναι η προφανής ανικανότητα του δυτικού πολιτισμού να κατανοήσει και να λάβει σοβαρά υπόψη την εμπειρία των άλλων πολιτισμών, οι οποίοι έχουν αναπτύξει εντελώς διαφορετικές λύσεις για το πρόβλημα της επιβίωσης (πχ. διατήρηση οικολογικής ισορροπίας, διατήρηση της βιολογικής ποικιλίας, παραδοσιακά συστήματα γεωργικής καλλιέργειας. ύδρευσης, αλείας, υλοτομίας κτλ.).

-
-
- Χαρακτηριστικά ο Terrence Heath, υπουργός της Καναδικής Κυβέρνησης για το περιβάλλον συμπεραίνει σε άρθρο του στο περιοδικό της UNESCO Courtier ότι “πρέπει ν’ αναγνωρίσουμε ότι η **βιώσιμη ανάπτυξη δεν είναι μόνον οικονομικό/περιβαλλοντολογικό θέμα, αλλά αφορά στην αλληλεξάρτηση ανθρώπων, πολιτισμών και φύσης**”.

- Σε αυτό το πλαίσιο η UNESCO, εγκαινίασε σειρά προγραμμάτων όπως:

1) Αναγέννηση της Πρώτης Οικουμενικής Βιβλιοθήκης της Αλεξάνδρειας

Την αρχική ιδέα για την ίδρυση της βιβλιοθήκης, τη λειτουργία της και τον εμπλουτισμό της είχαν οι Πτολεμαίοι, διάδοχοι του Μεγάλου Αλεξάνδρου και για 300 περίπου χρόνια βασιλείς της Αιγύπτου. Η βιβλιοθήκη αυτή συγκέντρωσε πάνω από 500,000 πάπυρους που περιείχαν έργα των κορυφαίων συγγραφέων της εποχής, αλλά και αποτέλεσε κέντρο έλξεως για τους πλέον φημισμένους λογίους, επιστήμονες και καλλιτέχνες της εποχής, όπως ο Ηρόφιλος (340-300 Π.Χ.) που έθεσε τις βάσεις της ανατομίας και της φυσιολογίας, ο Ευκλείδης (330-280 Π.Χ.) που θεωρείται “Πατήρ της γεωμετρίας”, ο Ερατοσθένης (284-192 Π.Χ.) που υπολόγισε την περιφέρεια της Γης, ο Αριστάρχος (215 -134 Π.Χ.), και ο Διονύσιος ο Θράξ (170 - 90 Π.Χ.) που συστηματοποίησαν την γραμματική της κλασικής Ελληνικής γλώσσας καθώς και ο Κλαύδιος Πτολεμαίος (168 - 90 Π.Χ.) που έθεσε τις βάσεις της χαρτογραφίας και ανέπτυξε την αστρονομία. Διαδοχικές φυσικές και άλλες καταστροφές δεν άφησαν ίχνος από αυτό το μνημείο του ανθρώπινου πνεύματος στο πέρασμα των αιώνων. Ευτυχώς αναγεννήθηκε το 2002 με την συνεργασία και υλική συμβολή πολλών χωρών, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα.

- **2) τις Ανά Ηπείρους και Χώρες πολιτιστικές διαδρομές**

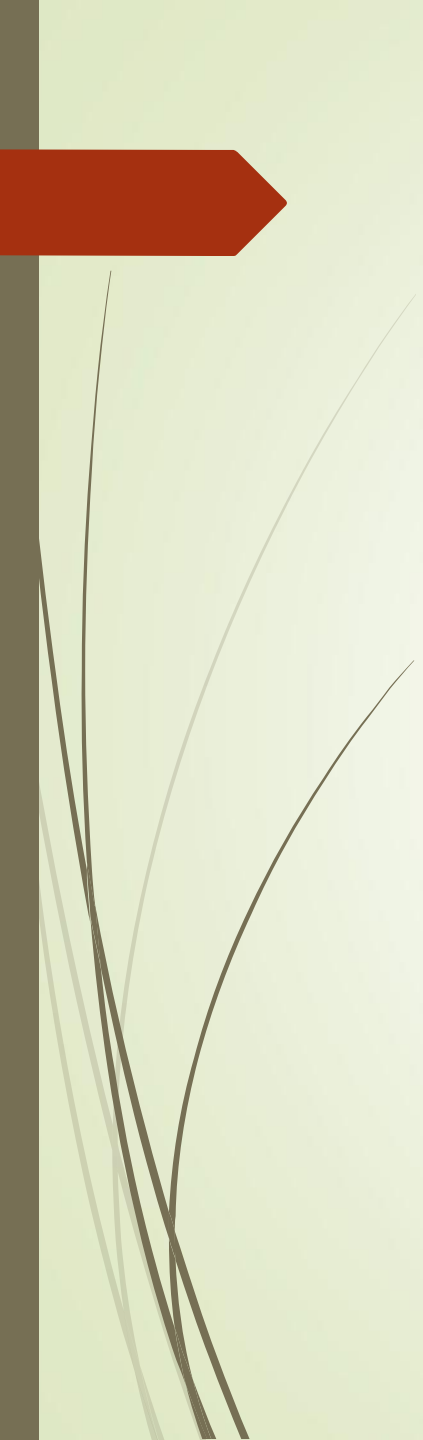
- **3) Αγροτική ανάπτυξη του Σαχέλ της Αφρικής** που διατρέχει τον κίνδυνο καταστροφής από την ξηρασία.

Στο πρόγραμμα συμμετέχουν εννέα Αφρικάνικα κράτη (CILSS) που εφαρμόζουν ερευνητικά προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης σύμφωνα με τις τοπικές κοινωνικό-οικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες.

- Στη σειρά των προγραμμάτων αυτών εντάσσεται και η διάσωση παγκόσμιων πολιτιστικών θησαυρών όπως η πόλη της Βενετίας και ο θησαυρός των Χμέρ στην Καμβότζη (Βατ Φού).

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

- Είναι το σύνολο διαδικασιών που στοχεύουν στην οικονομική, κοινωνική, περιβαλλοντική και πολιτιστική ανάπτυξη των περιφερειών και τόπων μιας χώρα
- **Βιώσιμη τοπική/περιφερειακή ανάπτυξη:**
 - μακροπρόθεσμη σταθερότητα
 - βελτίωση της ανταγωνιστικότητας
 - αύξηση της παραγωγικότητας
 - ενίσχυση της απασχόλησης
 - καταπολέμηση της ανεργίας
 - ενδυνάμωση των δημιουργικών δυνάμεων
 - αξιοποίηση των παραγωγικών πόρων
 - ορθολογική χρήση της γης και των φυσικών πόρων
 - ενδυνάμωση των ασθενέστερων κοινωνικών ομάδων
 - εξασφάλιση παιδείας, υγείας, ποιότητας ζωής

-
- ▶ Η ανάδειξη και η συμβολή και της σημασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσα από τη σχεδίαση πολιτιστικών διαδρομών στην ανάπτυξη ενός τόπου και γενικότερα στην περιφερειακή ανάπτυξη, είναι μείζονος σημασίας.
 - ▶ Διότι ο πολιτισμός πρέπει να θεωρείται ως πηγή αυτοανανέωσης και μοχλός αλλαγής, ως φορέας ηθικών, αισθητικών και πνευματικών αξιών που μπορούν να προσθέσουν στην οικονομική δραστηριότητα ευγενέστερους σκοπούς απ' αυτούς τους οποίους της προσδίδει το κίνητρο του κέρδους, σκοπούς οι οποίοι θ' απελευθερώσουν τον άνθρωπο από τη φτώχεια και την άγνοια, θα διεγείρουν τις δημιουργικές του τάσεις και θα δημιουργήσουν νέες μορφές αλληλεγγύης ανάμεσα στα άτομα, τους λαούς και ανάμεσα στον άνθρωπο και την φύση.

Ενδεικτικό μοντέλο βιώσιμης ανάπτυξης μέσα από τον πολιτισμό

- ▶ Το νέο μοντέλο της βιωσιμότητας θεμελιώνεται, όχι μόνο πάνω σε μια νέα θεώρηση του πολιτισμού αναφορικά με την πολιτική, αλλά και πάνω στην εδαφική προσέγγιση, αναδεικνύοντας αλλά και μεταβάλλοντας τους τοπικούς θεσμούς, και δημιουργώντας νέες απαιτήσεις και δυνατότητες για την τοπική δημόσια δράση. Στην ουσία, μάλιστα, η πολιτισμική βιώσιμη ανάπτυξη μετεξελίσσει την εδαφική προσέγγιση, «βλέποντας» στη χωρικότητα ένα μικτό ανθρωπογενές και φυσικό οικοσύστημα, με επίκεντρο τον άνθρωπο εντός του, και με αναπτυξιακό στόχο την ίδια την πεμπτούσια της «ποιότητας ζωής».
- ▶ Η εφαρμογή του μοντέλου ολοκληρωμένης βιώσιμης ανάπτυξης συνδέεται και εξαρτάται άμεσα από μια νέα οπτική για τη διοίκηση και αυτοδιοίκηση, κάνοντας αναγκαία τη μετάβαση στην εφαρμογή της «διακυβέρνησης» ως διαδικασίας συντονισμού της συνεργασίας όλων των κοινωνικών εμπλεκόμενων ομάδων και θεσμών στη διαμόρφωση και εφαρμογή των πολιτικών.
- ▶ Η διακυβέρνηση αυτή πρέπει μάλιστα να ευνοεί την «από κάτω προς τα πάνω» αλλά και τη διατομεακή συνεργασία στη διαδικασία σχεδιασμού και υλοποίησης, με στόχο την ολοκλήρωση του σχεδιασμού και τη μεγιστοποίηση της δυνατότητας να αντιπροσωπεύεται τη πολυμορφία των απόψεων και επιλογών

• Πολιτιστική
ζωτικότητα
και
εξωστρέφεια

Πολιτιστικές υποδομές
πολιτιστική συγχρονη
δημιουργία κι έκφραση
Ανάδειξη της
πολιτιστικής
ταυτότητας

• Τοπική
κοινωνία –
πολιτισμός

Ενίσχυση κοινωνικού
κεφαλαίου/κοινωνίας
των πολιτών
/προσαρμογή
πολιτικών και
διοίκησης στο μοντέλο
πολιτισμικής
διακυβέρνησης

• Οικονομία
Πολιτισμός

Οικονομική μεγέθυνση
με βάση και επίκεντρο
την κοινωνία της
γνώσης και την
ψηφιακή εποχή
Ενίσχυση των
πολιτιστικών
δημιουργικών
βιομηχανιών

• Περιβάλλον -
πολιτισμός

Προστασία συνολικά
του οικοσυστήματος
Εφαρμογή ολιστικών
προσεγγίσεων
ανάπτυξης

Πολιτιστικές διαδρομές

- ▶ Αποτελούν ένα από τα πιο διαδεδομένα διαχειριστικά εργαλεία ανάπτυξης του πολιτιστικού τουρισμού
- ▶ Προσδιορίζουν μια προκαθορισμένη πορεία σε μνημεία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
- ▶ Ενσωματώνουν τα αποθέματα της περιοχής σε πολιτιστικούς ή φυσικούς πόρους, την πολιτιστική φυσιογνωμία και της ανάγκες του τουριστικού σχεδιασμού

Πολιτιστικές διαδρομές UNESCO

1) Οι Δρόμοι του Μεταξιού.

Ένα μεγάλο διεθνές πρόγραμμα για την μελέτη των δρόμων που ακολούθησαν, δια μέσου των αιώνων, τα καραβάνια που συνδέαν την Κίνα με την Δύση και στάθηκαν μεγάλες εμπορικές και πολιτιστικές αρτηρίες. Ένα φιλόδοξο πρόγραμμα με την συμμετοχή επιστημόνων και άλλων ειδικών από διάφορες χώρες, που στοχεύει όχι μόνον στην ιστορική καταγραφή αλλά και στην οικολογία του Δρόμου του Μεταξιού και στην κατάρτιση συναφούς “Ιστορικού Άτλαντα”.

2) Δρόμοι του Ωκεανού (Vaca Moana).

Με σκοπό την ανάπτυξη του πολιτιστικού πλούτου των Νησιών του Ειρηνικού Ωκεανού, την σύσφιξη των σχέσεων ανάμεσα στους λαούς της περιοχής, την διατήρηση των θαλασσινών παραδόσεών τους και τη σωστή χρήση των θαλασσινών πόρων.

3) Δρόμοι του Αραβικού Πολιτισμού προς την Λατινική Αμερική (ACALAPI), μέσω της Ισπανίας και Πορτογαλίας.

Το πρόγραμμα επικεντρώνεται στη αραβική μεταναστευτική επιρροή στις τέχνες και την αρχιτεκτονική της Λατινικής Αμερικής, στην γεωργία και στην άρδευση, στην ιππευτική (Αραβικά άλογα), στην φαρμακολογία, στην μουσική κ.ά.

4) Δρόμοι του Ελαιολάδου. Πρόγραμμα της UNESCO, που οργανώθηκε με Πρωτοβουλία της Ελλάδος και κάλυψε με πολιτιστικές εκδηλώσεις τις ελαιοπαραγωγικές χώρες της Μεσογείου.

Για να καταστεί δυνατή η προώθηση των σκοπών της UNESCO στα πλαίσια της πολιτιστικής ανάπτυξης ιδρύθηκε το Διεθνές Ταμείο για την προώθηση του πολιτισμού, που διοικείται από δεκαπενταμελές συμβούλιο από διακεκριμένους επιστήμονες και καλλιτέχνες και λειτουργεί με βάση απ'ευθείας επαφών με κυβερνήσεις, ιδιωτικά και Δημόσια Ιδρύματα (όπως π.χ. τα Ιδρύματα Ανιέλι και Γκουλπέκιαν). Τράπεζες (μεταξύ των οποίων και η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών).

Οι πολιτιστικές διαδρομές ως έννοια και ως στοιχείο πολιτιστικού τουρισμού

- ▶ οι πολιτιστικές διαδρομές αποτελούν πραγματικές, χαραγμένες στον χώρο διαδρομές που καλείται ο επισκέπτης να ακολουθήσει, ή συμβολικές που είναι χαραγμένες στον κόσμο της εικονικής πραγματικότητας, στα βιβλία, σε βιντεοταινίες, φιλμς, κλπ.
- ▶ **Στην Ελλάδα το ενδιαφέρον για δράσεις και διαδρομές με πολιτιστικό περιεχόμενο (Unesco, 1987), που στόχευαν και στον μέσο επισκέπτη, άρχισε στην ουσία μετά το 1993. Η σημαντικότερη δράση ήταν αυτή που έγινε με το Επιχειρησιακό Υποπρόγραμμα «Πολιτισμός» του Β' Κ.Π.Σ. (1994 - 1999) και με το ενταγμένο πρόγραμμα «Τουρισμός-Πολιτισμός» που για την Ελλάδα αποτέλεσε την πρώτη οργανωμένη και κεντρικά σχεδιασμένη προσπάθεια διαμόρφωσης μίας συγχρηματοδοτούμενης από την Ε.Ε. διαρθρωτικής παρέμβασης στον τομέα του Πολιτισμού σε εθνικό επίπεδο.**

Πολιτιστικές διαδρομές ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά

- ▶ Το 2010 ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κ. Antonio Tajani, αρμόδιος για τη βιομηχανία και την επιχειρηματικότητα, δήλωσε: «Πρέπει να κρατήσουμε τον τουρισμό πρωτοπόρο σε καινοτόμους λύσεις. Η ιδέα των πολιτιστικών διαδρομών συμβάλλει στη διαφοροποίηση της τουριστικής προσφοράς στην Ευρώπη. Ανταποκρίνεται στη αυξανόμενη ζήτηση από τους τουρίστες για εξερεύνηση νέων προορισμών και της πολιτιστικής κληρονομιάς των άλλων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή – συμβαδίζοντας με τη νέα συνθήκη της Λισαβόνας – μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο συντονισμό των εθνικών πολιτικών και την ενδυνάμωση του αντικτύπου τους»

-
-
- ▶ «Οι "πολιτιστικές διαδρομές" θα σας οδηγήσουν σε ένα ταξίδι που οι κυριότεροι σταθμοί του είναι οι θεμελιώδεις αξίες της Ευρώπης: τα ανθρώπινα δικαιώματα, η πολιτιστική δημοκρατία, η πολιτιστική πολυμορφία, η ταυτότητα, ο διάλογος και οι αμοιβαίες ανταλλαγές», δήλωσε η κα Ανδρούλλα Βασιλείου, επίτροπος αρμόδια για την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, την πολυγλωσσία και τη νεολαία.

- ▶ (http://ec.europa.eu/ellada/news/news/20100927/tourism_el.htm)

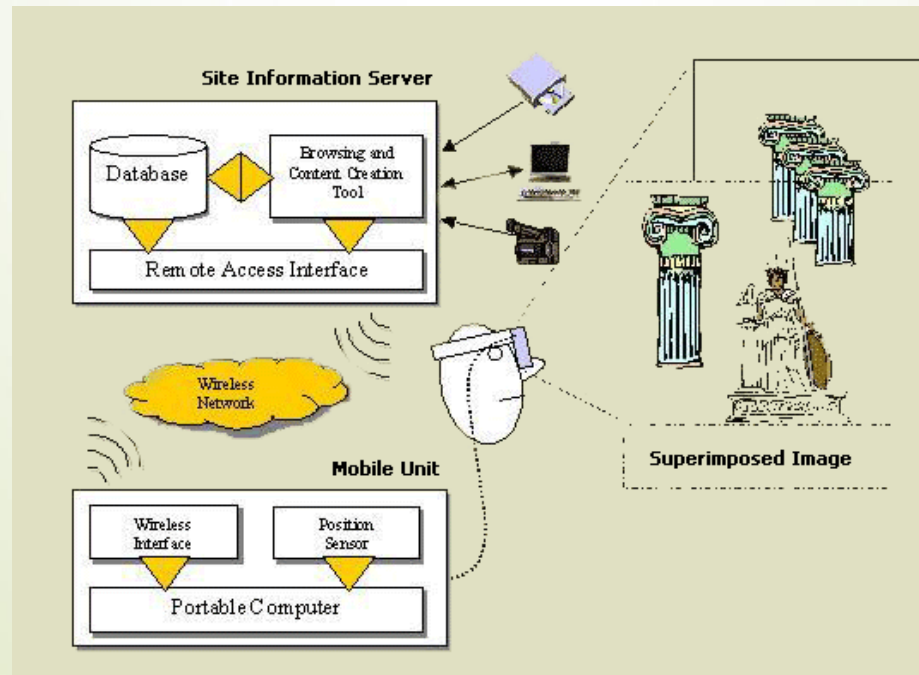

Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριων (G.I.S.)

- ▶ Πρόκειται για πληροφοριακά συστήματα με εξάρτηση από χωρικές αναφορές και ικανότητα εκτέλεσης γεωγραφικής ανάλυσης. Μπορούν να θεωρηθούν και ως **έξυπνοι ηλεκτρονικοί χάρτες**
- ▶ Χρησιμοποιούνται στην ψηφιακή χάραξη πολιτιστικών διαδρομών και στην σχεδίαση πολιτιστικών χαρτών.

Διαδραστικός αρχαιολογικός ξεναγός

- Σύστημα **ARCHEOGUIDE**: ηλεκτρονικός οδηγός ξενάγησης αρχαιολογικών χώρων μέσω τεχνικών εικονικής πραγματικότητας του αρχαιολογικού χώρου της Ολυμπίας.
- Αποτελείται από:
 - κεντρικό υπολογιστή-διαχειριστή βάσης αρχαιολογικών δεδομένων
 - φορητές ηλεκτρονικές συσκευές
 - τοπικό τηλεπικοινωνιακό δίκτυο.

Αναλυση SWOT του νομου

Δυνάμεις

- Πλούτος της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, όλων των ιστορικών περιόδων
- Μεγάλο αστικό κέντρο με έντονη πολιτιστική κίνηση όλο το χρόνο (Καλαμάτα)
- Προϊόντα ποιότητας με βάση το λάδι
- Προϊόντα τοπικά διατροφικά ποιότητας
- Τοπική γαστρονομία
- Γεγονότα, γιορτές τοπικές, πολιτιστικές δραστηριότητες
- Ήπιο – γλυκό κλίμα το Χειμώνα και ζεστό το Καλοκαίρι

Ευκαιρίες

- Διαθεσιμότητα των δημόσιων αποθεμάτων και κοινοτικών για την αγροτική ανάπτυξη
- Ιδανικό κλίμα για διαδρομές σε φθηνή (μειωμένης τιμής) σεζόν
- Διατήρηση και διαχείριση των πηγών φυσικών και πολιτιστικών
- Συμβατές δραστηριότητες με τη φύση
- Ηρεμία, ψυχαγωγία, καλοπέραση
- Διαφοροποίηση της οικονομίας

Αδυναμίες

- Ανικανότητα απορρόφησης των δημόσιων και κοινοτικών χρηματικών κονδυλίων
- Κυριαρχία του μαζικού τουρισμού ήλιος – θάλασσα
- Ανικανότητα προστασίας του περιβάλλοντος
- Ανικανότητα διαχείρισης του φυσικού/πολιτιστικού κεφαλαίου

Αναλυση SWOT της υποδομης του νομου

Δυνάμεις

- ▶ Καθημερινή - συχνή σύνδεση με Αθήνα αεροπορικώς, οδικώς και θαλάσσια
- ▶ Αεροπορική σύνδεση απ' ευθείας και με άλλες ελληνικές πόλεις
- ▶ Δημιουργία γραμμών charters για απευθείας πτήσεις για Καλαμάτα
- ▶ Συχνές και τακτικές γραμμές λεωφορείων

Ευκαιρίες

- ▶ Η λειτουργία της ΠΟΤΑ στην Πύλο
- ▶ Κατασκευή της Ιόνιας Οδού

Αδυναμίες

- ▶ Κατάργηση του σιδηροδρομικού δικτύου
- ▶ Λίγες απευθείας αεροπορικές συνδέσεις με χώρες του εξωτερικού
- ▶ Μερικά χωριά δεν εξυπηρετούνται από τις δημόσιες μεταφορές
- ▶ Χαμηλό μορφωτικό επίπεδο
- ▶ Απουσία συνεκτικής βιώσιμης αναπτυξιακής πολιτικής
- ▶ Αδιαφορία της τοπικής κοινωνίας για τα κοινά

Ανάλυση SWOT της αγοράς τουρισμού του νομού

Δυνάμεις

- ▶ Επαρκής ικανότητα υποδοχής (ξενοδοχεία, campings)
- ▶ Αγροτικά καταλύματα που προσφέρουν μια υπηρεσία καλής ποιότητας

Ευκαιρίες

- ▶ Διαθεσιμότητα κοινοτικών χρημάτων για την ανάπτυξη των εναλλακτικών σχημάτων, τουρισμού και του αγροτικού τουρισμού
- ▶ Επิมήκυνση της τουριστικής περιόδου: Φθινή εποχή (όχι φουλ σεζόν) τουρισμός του Σαββατοκύριακου

Αδυναμίες

- ▶ Έλλειψη παραδοσιακών και αυθεντικών αγροτικών καταλυμάτων, δηλαδή «στο σπίτι του κατοίκου (ντόπιου)»
- ▶ Εποχοποίηση του τουρισμού

Απειλές

- ▶ Αδυναμία να κατευθύνεις τις εξωτερικές επιρροές: προϊόντα και αρνητικές επιδράσεις μερικών γεγονότων
- ▶ Ανταγωνισμός των νησιών της Κρήτης
- ▶ Κορεσμός μερικών περιοχών στη φουλ σεζόν

Αναλυση SWOT της ικανοτητας του ιδιωτικου τομεα του νομου

Δυνάμεις

- Γνωριμία και savoir faire της ελαιοκαλλιέργειας και των αγροτικών προϊόντων

Ευκαιρίες

- Ξενοδοχειακή εκπαίδευση των υπαλλήλων

Αδυναμίες

- Απουσία εξειδικευμένης εκπαίδευσης

Απειλές

- Το να αποφεύγει κανείς το ύψος των τιμών που δεν ακολουθείται από την καλύτερευση της ποιότητας των παρερχόμενων υπηρεσιών

Αναλυση SWOT του τοπικού πληθυσμου του νομου

Δυνάμεις

- Αυθεντικότητα, διατήρηση των παραδοσεων

Ευκαιρίες

- Συμμετοχή των κατοίκων στο τοπικό θέμα του πολιτιστικού τουρισμού και της χάραξης πολιτιστικών διαδρομών
- Δημιουργία θέσεων εργασίας
- Επαφές και πολιτιστικές ανταλλαγές

Αναλυση SWOT της θεσμικης στηριξης του νομου

Δυνάμεις

- Κυβερνητική στήριξη, σε ό, τι αφορά στην ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Ευκαιρίες

- Νέες πρωτοβουλίες και προγράμματα ανάπτυξης του αγροτικού και πολιτιστικού τουρισμού
- Δημιουργία μιας περιφερειακής αρχής του όλων των μορφών εναλλακτικού τουρισμού

Αδυναμίες

- Απουσία στατιστικών
- Απουσία μιας Αρχής Εθνικής συνεργασίας και ειδικευμένων τοπικών αρχών
- Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ τοπικών παραγόντων (δημόσιων / ιδιωτικών)

Φυσικο/πολιτισμικό κεφάλαιο της Μεσσηνίας

Οι χώροι ενδιαφέροντος κατηγοριοποιήθηκαν σε πέντε κατηγορίες: Χώροι φυσικού-οικολογικού ενδιαφέροντος (Α1-Α6), Αρχαιολογικοί χώροι (Β1-Β9), Κάστρα (Γ1-Γ7), Θρησκευτικά μνημεία (Δ1-Δ6) και Μουσεία (Ε1-Ε15).

A1 ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟ ΤΑΥΤΕΙ

A2 ΦΑΡΑΓΓΙ ΝΕΔΑΣ

A3 ΦΑΡΑΓΓΙ ΒΥΡΟΥ

A4 ΦΑΡΑΓΓΙ ΡΙΝΤΟΜΟΥ

A5 ΠΟΛΥΛΙΜΝΙΟ

A6 ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑ ΓΙΑΛΟΒΑΣ

B1 ΑΝΑΚΤΟΡΑ ΒΑΣΙΛΙΑ ΝΕΣΤΟΡΑ

B2 ΑΡΧΑΙΑ ΜΕΣΣΗΝΗ

B3 ΝΑΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

B4 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΚΟΥΡΥΦΑΣΙΟΥ

B5 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΡΟΥΤΣΙ

B6 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΜΑΛΘΗΣ

B7 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΕΓΚΛΙΑΝΟΥ

B8 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΒΟΙΔΟΚΟΙΛΙΑΣ

B9 ΘΟΛΩΤΟΣ ΤΑΦΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑΣ

Γ1 ΝΙΟΚΑΣΤΡΟ - ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ ΠΥΛΟΥ

Γ2 ΚΑΣΤΡΟ ΜΕΘΩΝΗΣ

Γ3 ΚΑΣΤΡΟ ΚΟΡΩΝΗΣ

Γ4 ΚΑΣΤΡΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ

Γ5 ΚΑΣΤΡΟ ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ

Γ6 ΚΑΣΤΡΟ ΖΑΡΝΑΤΑΣ

Γ7 ΚΑΣΤΡΟ ΜΙΛΑ

Δ1 ΑΓΙΑ ΘΕΟΔΩΡΑ

Δ2 ΑΓΙΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΠΟΛΙΧΝΗΣ

Δ3 ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΒΟΥΛΚΑΝΟΥ

Δ4 ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

Δ5 ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ

Δ6 ΑΓ. ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ - ΑΓ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΘΩΝΗΣ

Ε1 ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Ε2 ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΩΡΑΣ

Ε3 ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΕΙΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΥΛΟΥ

Ε4 ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ

Ε5 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ Κ. ΜΕΛΠΕΙΑΣ

Ε6 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Ε7 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ

Ε8 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΗΛΙΩΤΗ

Ε9 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΟΚΛΑ

Ε10 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ

Ε11 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΜΕΛΙΓΑΛΑ

Ε12 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΟΥΣΕΙΑ ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ

Ε13 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΓΛΥΦΑΔΑΣ

Ε14 ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ

Ε15 ΜΟΥΣΕΙΟ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ

Αποτύπωση κυριότερων χωρων πολιτιστικου και τουριστικου ενδιαφεροντος

Υπολογισμός επιμερους

Μονοήμερη διαδρομή Πύλου-Μεθωνης-Κορωνης

Διάρκεια περίπου 11 ώρες και μήκος 143 χιλιόμετρα.

Σημαντικότεροι σταθμοί:

- Μουσείο Χαρακτικής Μεσσήνης
- Πολυλίμνιο
- Κάστρα Πύλου, Μεθώνης και Κορώνης
- Παλαιοί χριστιανικοί ναοί του Αγίου Ονουφρίου και του Αγίου Βασιλείου Μεθώνης
- Λαογραφικά μουσεία Πεταλιδίου

Μονοήμερη διαδρομή Πύλου- Γιάλοβας- Βοϊδοκοιλιάς– Ανακτόρου Νέστορος.

Διάρκεια περίπου 13 ώρες και
μήκος 150 χιλιόμετρα

Σημαντικότεροι σταθμοί:

- Μουσείο Χαρακτικής Μεσσήνης
- Πολυλίμνιο
- Κάστρο Πύλου
- Γιάλοβα και Βοϊδοκοιλιά,
- Ανάκτορο βασιλιά Νέστορος
- Θολωτοί τάφοι Κορυφασίου, Εγκλιανού, Χώρας

Μονοημερη διαδρομη Μανης

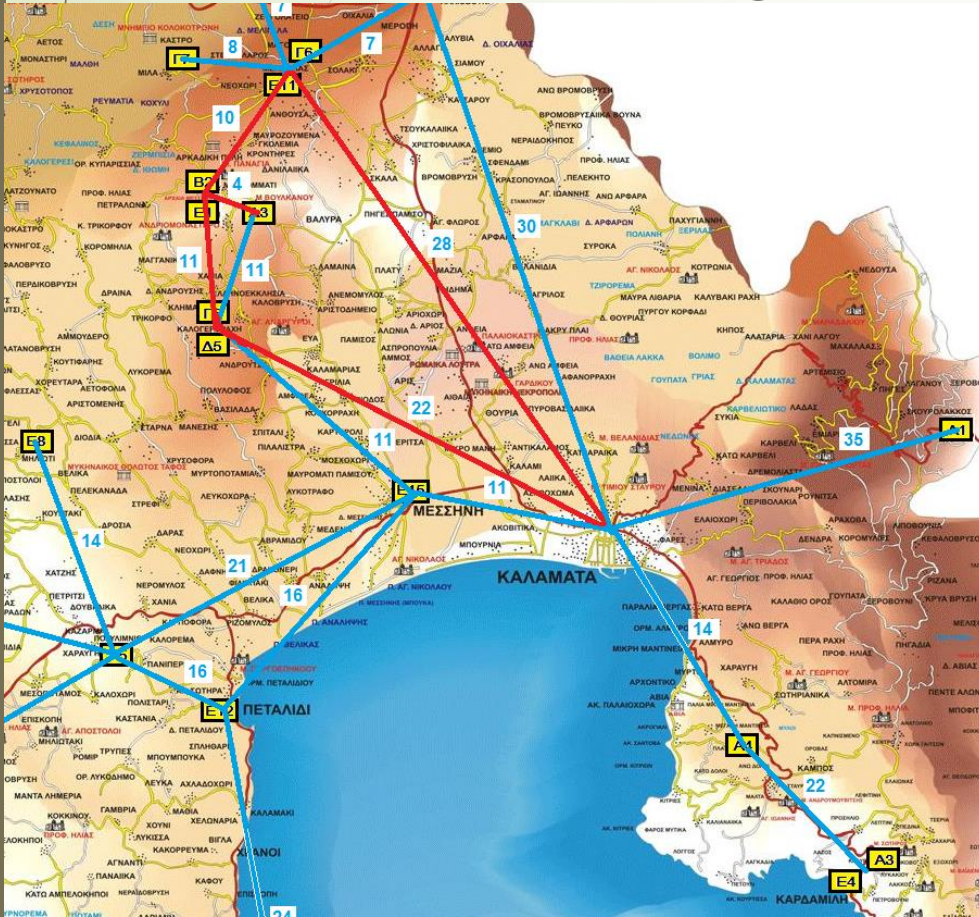

**Διάρκεια περίπου 5 ωρες και
μήκος 72 χιλιόμετρα**

Σημαντικότεροι σταθμοί:

- φαράγγια Βυρού και Ριντόμου
- Μουσείο Λεύκτρου.

Μονοήμερη διαδρομή Αρχαίας Μεσσηνίας – Μονής

Διάρκεια περίπου 7 ώρες και μήκος
75 χιλιομέτρα

Σημαντικότεροι σταθμοί:

- Αρχαιολογικός χώρος Αρχαίας Μεσσήνης
- Κάστρο Ανδρούσσας και Ζαρνάτας
- Μονή Βουλκάνου
- Λαογραφικό μουσείο Μελιγαλά

Μονοήμερη διαδρομή Αγίας Θεοδώρας – Ναού Επικούριου

Διάρκεια περίπου έξι ώρες και μήκος 176 χιλιόμετρα

Σημαντικότεροι σταθμοί:

- Ναός Επικούριου Απόλλωνα
- Ναός Αγίας Θεοδώρας
- Λαογραφικό μουσείο Κάτω Μέλπειας

Διήμερη διαδρομή περιηγήσης του νομού

πρώτη ημέρα:
διάρκεια περίπου 8 ώρες και
μήκος 66 χιλιομέτρα

δεύτερη ημέρα:
διάρκεια περίπου 10 ώρες
και μήκος 134 χιλιομέτρα.

Περιλαμβάνει πολλούς από
τους χώρους ενδιαφέροντος
που έχουν παρουσιαστεί στις
προηγούμενες διαδρομές

Τριήμερη διαδρομή περιηγήσης ΤΟΥ ΝΟΤΙΟΥ

πρώτη ημέρα:
διάρκεια περίπου 9 ώρες και 90
χιλιόμετρα

δεύτερη ημέρα:
διάρκεια περίπου 11 ώρες και 93
χιλιόμετρα

τρίτη ημέρα:
διάρκεια περίπου 8 ώρες και 127
χιλιόμετρα.

Περιλαμβάνει τους περισσότερους
από τους χώρους ενδιαφέροντος
που έχουν παρουσιαστεί στις
προηγούμενες διαδρομές

Συμπερασματα

- ▶ Ο νομός Μεσσηνίας προσφέρεται για τη δημιουργία επιτυχημένων πολιτιστικών διαδρομών που μπορεί να συνδυάσουν το πολιτιστικό τουρισμό με άλλες ψυχαγωγικές δραστηριότητες.
- ▶ Οι προτεινόμενες διαδρομές είναι λίγες από τις αναρίθμητες που μπορεί να προκύψουν συνδυάζοντας τους χώρους και τις επιμέρους διαδρομές επιλεγώντας κάθε φορά διαφορετικά κριτήρια.
- ▶ Πιο αποτελεσματική για τη χάραξη των πολιτιστικών διαδρομών θα ήταν η χρήση ενός Γεωγραφικού Συστήματος Πληροφοριών με το οποίο θα ήταν πιο εύκολη και γρήγορη η εισαγωγή κριτηρίων και η εξαγωγή αποτελεσμάτων. Ως συνέχεια της εργασίας, τα χρησιμοποιούμενα δεδομένα μπορούν να εισαχθούν σε ένα Γ.Σ.Π. και να προκύψει η εφαρμογή που θα υλοποιεί τα παραπάνω.